

ЗЛОЧИННИ І «КРИМІНАЛЬНІ» ПРОВАДЖЕННЯ ПРОТИ ПРЕЛАТІВ В ЦЕРКОВНОМУ СУДОЧИНСТВІ XII–XIV СТОЛІТЬ

CRIMES AND ‘CRIMINAL’ PROCEEDINGS AGAINST PRELATES IN THE CHURCH JUDICIARY OF THE TWELVE-FOURTEENTH CENTURY

Санжаров В.А., к. і. н.,

старший викладач кафедри теоретико-правових дисциплін

Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Мацелик М.О., к. ю. н., доцент,

доцент кафедри теоретико-правових дисциплін

Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Санжарова Г.Ф., старший викладач кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану розробки проблеми середньовічного церковного правосуддя і «кримінальних» проваджень проти злочинів, скоєних прелатами (церковними особами): особливостей джерельної бази, типології злочинів, загальної характеристики розгляду справ, результатів папського судочинства. Авторами констатовано, що проблема злочинності серед священнослужителів та її викорінювання в Середні віки останнім часом привертає дослідницьку увагу саме як проблема, а не як колекціонування окремих випадків. Висловлено думку, що матеріал досліджено нерівномірно (для XIII століття – по всіх відомих понтифікатах, для XIV-го – вибірково), тому зарано говорити про існування якихось «тенденцій розвитку» і необхідно обумовити попередній характер висновків і узагальнень. З'ясовано типологію середньовічних кримінальних діянь, вплив обставин (місця і часу скоєння злочинів, кількості причетних осіб, використання зброї) і мотиви девіантної поведінки (гнів, пияцтво, ненависть). Відзначено, що головною метою церковного правосуддя є не покарання злочинців згідно з приписами, передбаченими законом, а виправлення, намагання змінити поведінку правопорушників. Автори звернули увагу на систематизацію покарань священнослужителів і монахів, які визнавалися невинуватими, та поширення практики тюремного ув'язнення. Підтверджено висновок, що детальна розробка кримінального складника церковного права сприяє росту бюрократичного апарату, відповідального за виявлення і виправлення відхилень від норми. Обґрунтовано, що судовий складник органічно доповнює вибудовану папством дієву адміністративну систему, яка внаслідок реформ «авіньйонського періоду» набула контролю над всіма щаблями церковної організації. Стосовно прелатів це рекомендації, призначення, перевірка відповідності кандидатів (вік, освіта, моральні якості/чесноти, орден, бенедикція), дозвіл на проведення і затвердження результатів виборів, сплата загальних служб, розгляд суперечок і апеляцій. Автори дійшли висновку, що сучасні уявлення дають досить сталу картину папського цивільного і кримінального правосуддя як знаряддя контролю над церковною ієрархією і інструменту для посилення централізованого управління.

Ключові слова: канонічне право, Корпус Канонічного Права, кримінальне правосуддя, інквізиційна процедура, прелати.

The article is devoted to the study of the current state of the development of the problem of medieval church justice and 'criminal' proceedings against crimes committed by prelates: features of the source base, typology of crimes, general characteristics of case proceedings, results of papal justice. The authors state that the problem of crime among clerics and its eradication in the Middle Ages has recently attracted more and more research attention precisely as a problem, and not as a collection of individual cases. The opinion was expressed that the material was studied unevenly (for the 13th century – for all known pontificates, for the 14th – selectively), therefore it is too early to talk about the existence of any 'developmental trends' and it is necessary to discuss the preliminary nature of the conclusions and generalizations. The typology of medieval criminal acts, the influence of circumstances (the place and time of the crime, the number of persons involved, the use of weapons) and the motives of deviant behavior (anger, drunkenness, hatred) are clarified. It was noted that the main objective of church justice is not to punish criminals in accordance with the prescriptions provided by law, but to correct, try to change the behavior of offenders. The authors drew attention to the systematization of punishments of criminal clergymen and monks, recognized as incorrigible, and the spread of the practice of imprisonment. The conclusion that the detailed development of the criminal component of church law contributes to the growth of the bureaucratic apparatus responsible for identifying and correcting deviations from the norm is confirmed. It is substantiated that the judicial component organically complements the effective administrative system built by the papacy, which as a result of the reforms of the Roman papacy of the 'Avignon period' gained control over all levels of the church organization. In relation to prelates, these are recommendations, appointments, verification of the suitability of candidates (age, education, moral qualities/virtues, orders, benefices), permission to hold and approve the results of elections, payment of general services, consideration of disputes and appeals. The authors came to the conclusion that modern ideas give a fairly stable picture of papal civil and criminal justice as an instrument of control over the church hierarchy and a tool for strengthening centralized administration.

Key words: canon law, Corpus of Canon Law, criminal justice, inquisitorial procedure, prelates.

Актуальність. Середньовічне канонічне право протягом сотень років входило до міжнародної системи права та мало значний вплив на розвиток західних правових норм, юриспруденції та судової процедури, а також на історію християнської церкви, особливо на еволюцію папської влади. Церковне судочинство розвинутого Середньовіччя спиралося на чітку правову базу, яка постійно вдосконалювалася від «Декрету» Граціана [1; 2; 3; 4] декретистами, декреталістами, соборними конституціями [5; 6; 7; 8], та набула завершеного вигляду в «Корпусі канонічного права» в XIV столітті, і розгалужену різнорівневу судову систему, яка охо-

плювала весь християнський світ [9; 10]. Кримінальне право є невід'ємним складником середньовічного церковного права [11; 12]. Реєстри папських грамот з кінця XII століття дозволяють відшукати (оскільки не існувало окремої рубрики для зберігання папських бул щодо кримінальних справ) і проаналізувати справи відносно правопорушень та злочинів («crimina», «excessus», «enormia», «enormitates»), в тому числі кримінальних прелатів [13]. Більшість із них були ініційовані в папській курії (за процедурою «inquisitionis negotia»), і вирок зазвичай залишався за папою або кардиналом, призначеним папою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безумовно, поодинокі випадки правопорушень і навіть кримінальних злочинів, скоєних священнослужителями та їх розгляду Апостольським Престолом неодноразово з'являлися в наукових роботах істориків Церкви. Розрізнені випадки до того ж обтяжені «надмірними і навіть бентежними», з точки зору дослідників, звинуваченнями (такими як вбивство, сексуальні розбещення або симонія) сприяли віднесенню кримінальних проваджень проти прелатів до розряду «анормальних», нетипових явищ. Повсякденна, «рутинна» кримінально-судова практика папства в XIII та XIV століттях як така (як «general phenomenon», за висловом Ж. Тері) до останнього часу не викликала серйозної дослідницької уваги [14]. Маркус Хірте присвятив роботу судовим розглядам проти священнослужителів за понтифікату Інокентія III (1198–1216) [15]. Наразі завдяки старанням і професіоналізму Отмара Хагенедера (Hageneder), А. Гайдахера (Haidacher), А. Соммерлехнера (Sommerlechner), К. Еггера (Egger), Р. Мюррауера (Murauder), Х. Вейгла (Weigl), М. Шаллера (Schaller) та інших співробітників Австрійського інституту в Римі близький до завершення проект наукового видання реєстру Інокентія III (перший том вийшов в 1964 р., 15-й в 2022 р.) [16; 17]. Жюльєн Тері виділив 570 кримінальних справ прелатів, що розглядалися в папській курії за період між 1198 і 1342 роками (499 – майже всі випадки, починаючи з понтифікату Інокентія III і закінчуючи Клементом V, та через прогалини в реєстрах лише певна кількість справ для двох наступних понтифікатів) [18, с. 212–220]. Середньорічний показник 4,3 справи, а з урахуванням авіньйонських понтифікатів – 3,95. Але дані по Іоанну XXII (1316–1334) та Бенедикту XII (1334–1342) неповні: відповідно 52 (за 18,33 років) і 19 (за 7,33 років) судових справ по прелатах, середньорічні показники розгляду справ – 2,8 та 2,6. Ці і кілька наступних понтифікатів ще не стали об'єктом систематичних досліджень в царині тогочасної судової практики.

За окремими понтифікатами кількість справ, на перший погляд суттєво різняться: за Інокентія III (1198–1216) – 110 випадків, за Гонорія III (1216–1227) – 81, за Григорія IX (1227–1241) – 52, за Інокентія IV (1243–1254) – 33, за Олександра IV (1254–1261) та Урбана IV (1261–1264) – по 19, за Клементя IV (1265–1268) – 16, за Григорія X (1271–1276) – 3, за Іоанна XXI (1276–1277) – 1, за Мартіна IV (1281–1285) та Гонорія IV (1285–1287) – по 9, за Миколи IV (1288–1292) – 25, за Боніфатія VIII (1294–1303) – 62, за Клементя V (1305–1314) – 35. Якщо враховувати тривалість понтифікатів, то Гонорій III ініціював приблизно 7,6 нових процесів щороку; Боніфатій VIII – 7,1; Урбан IV – 6,2; Микола IV – 6,1; Інокентій III – 5,9; Микола III – 4,7 і, нарешті, найменше Григорій X – 0,7 [18, с. 180, табл.2]. Для виділених справ притаманні дві спільні риси: 1) звинувачення в злочині або злочинах; 2) усі випадки безпосередньо стосувалися звичайної юрисдикції папи, на відміну від його делегованої юрисдикції. Як показала статистика, переважна більшість кримінальних справ, що надходили на розгляд папи, стосувалася прелатів: 1 – кардинала, 52 – архієпископів, 207 – єпископів, 220 – аббатів (серед них 10 аббатів), 21 – пріорів, і лише решта – менш значних осіб, переважно прелатів та каноніків кафедральних та колегіальних церков [14, с. 887, табл. 1]. Елізабет Люссе з паризького університету Пантеон-Сорбонна нарахувала по різноманітних джерелах 1266 монастирських злочинів (найбільше – 468 – в реєстрах Апостольської Пенітенціарії) за період з XII століття по 1530-ті роки [19, с. 335–336]. Місцеві національні архіви фіксують окремі випадки кримінальних проваджень проти священнослужителів, які не залишили слідів в папських реєстрах [14, с. 881, п. 30, 31].

Мета статті полягає в дослідженні сучасного стану розробки проблеми середньовічного церковного правосуддя і «кримінальних» проваджень проти «злочинних»

прелатів (церковних осіб): особливостей джерельної бази, типології злочинів, загальної характеристики розгляду справ, результатів папського судочинства.

Виклад основного матеріалу. Інквізиційна процедура [7, с. 45; 11, с. 16] встановлена Інокентієм III у восьмому каноні Четвертого Латеранського Собору мала на меті (попри усе інше) дозволити розслідування проти членів вищого духовенства, які були винними у злочинах або не бажали реформуватися.

У багатьох папських листах одному, двом або трьом призначеним суддям наказувалось проводити опитування «in partibus», тобто в місті та діоцезі, де підозрюваного прелата звинувачували («diffamatus», «infamatus») у вчиненні злочинів [16, с. 329–331, № 231, с. 477–480, № 329; 14, с. 879, п. 22]. Папським інквізиторам наказували надсилати до курії результати їхнього розслідування у вигляді автентичних копій показань свідків. Крім того, від них часто вимагали викликати «звинувачуваного» прелата до папи, щоб відповісти на звинувачення та докази, зібрані під час розслідування, і «отримати те, що підкаже правосуддя» («recerturus quod iusticia suadebit»). Іноді папські булли містять окремі аспекти процедури та деталі кримінальної справи, попередні кроки розслідувачів за інквізиційною процедурою (тобто ознайомлення з загальнодоступною інформацією про злочини) [14, с. 879, п. 23]. Зрідка дослідникам вдається віднайти інші документи, крім папських листів. Це можуть бути показання свідків «inquisitiones in partibus». Ж. Тері проаналізував свідчення про ймовірні злочини єпископа Бернара де Кастане, які 114 свідків з Альбї дали папським комісарам (уповноваженим) у 1308 р. Йосиф Шацмільер видав матеріали судового процесу в папській курії в Авіньйоні в 1317–18 рр., які окрім іншого містять відповіді на звинувачення архієпископа Екс-ан-Провансу Робера де Мовуазена [20, с. 167–296]. Збереглися відповіді на звинувачення (отруєння і заклинання) єпископа Каора Юга Жеро перед папою Іоанном XXII в 1317 р. [14, с. 880, п. 26]. В 1338 р. в курії були зроблені резюме («recollectiones») свідчень проти звинуваченого в розкраданні єпископа Сієни Донодео деї Малавольті з протоколів слухань «in partibus», щоб допомогти папі Бенедикту XII або призначеному ним кардиналу чи аудітору в оцінці доказів [14, с. 880, п. 27]. В місцевих архівах часом збереглися різноманітні документальні сліди папського судочинства, копій яких немає в архівах Ватикана. Так у Державному архіві міста Женеви збереглося 16 свідчень, отриманих уповноваженими посланцями папи Григорія IX (1227–1241) проти місцевого єпископа Аймона де Грандсона [18, с. 176, п. 42]. Іноді зустрічаються документи, пов'язані з витратами: рахунки на проживання та витрати папських інквізиторів, оскільки ці витрати мали бути оплачені з єпископських або аббатських надходжень (менса) [14, с. 881, п. 29, 30]. Дослідження етапів церковного кримінального розслідування «ex officio», методів встановлення доказів, механізмів благання та надання папського прощення Апостольською Пенітенціарією (незважаючи на розпорошеність та лаконічність актів практики) дозволяють отримати уявлення про середньовічну злочинність та її обставини крізь призму норм канонічного права.

Серед задокументованих злочинів священнослужителів насильство посідає перше місце, за ним ідуть вбивства та крадіжки. Значно рідше трапляються такі злочини як підробка документів, підпали і чаклунство. Частка насильницьких злочинів: 72 % у єпископських реєстрах між XIII і початком XVI століття (104 з 144 кримінальних справ з 1249 по 1532 роки); 69 % у петиціях до Апостольської Пенітенціарії у XV столітті (325 з 468 звернень) [19, с. 124, 345–358]. Синтагма «infectio manuum» (яка дорівнює терміну «violentia») позначає факт фізичного нападу на церковну особу та вказує на те, що винний автоматично відлучається від церкви і може бути звіль-

нений лише папою [18, с. 197, п. 117]. Каноністи трактують фізичний напад досить широко: від нанесення ударів і ран, каліцтв до використання різних форм залякування та примусу. Кодифікації встановлюють тісний зв'язок між словесними образами та фізичним насильством. Відомий каноніст Панормітан (помер в 1445 році) стверджував, що існує зв'язок між «говорити і робити», між «ударами язиком» і «ударами рукою».

Частка вбивств – 11 % злочинів у єпископських реєстрах (16 вбивств із 144 злочинів), 16,2 % у реєстрах Апостольської Пенітенціарії (76 вбивств у 468 петиціях) [19, с. 127, п. 22]. В канонічному праві умисне вбивство, спрямоване на пряме чи опосередковане позбавлення життя, відрізняється від ненавмисного та випадкового вбивства. Однак, навіть якщо вбивство вчинено внаслідок необережності, воно не звільняє від відповідальності. З другої половини XIII століття убивці-клірики підлягали ув'язненню. Відповідно до канонічної доктрини, замах на вбивство карався так само суворо, як і саме вбивство. Декрет «*Sicut dignum*» папи Олександра III, включений до «*Liber extra*» 1234 року, постановив: кожен, хто погоджується на вбивство або ініціює його, карається так само, як і той, хто вчинив злочин. У реєстрах апостольської пенітенціарії вбивство настоятеля монастиря описується як «*abbaticidii*» («*abbaticidii reatum*»). Використання дієслівних форм іноді дає змогу конкретизувати «*modus operandi*» вбивці, наприклад, дієслова «*suffocare*» і «*toxicare*» позначають удушення та отруєння.

Крадіжки посідають 11,1 % злочинів у єпископських реєстрах (зафіксовано 16 крадіжок із 144 кримінальних справ між 1249 і 1532 роками) і 9 % злочинів у зверненнях до Апостольської Пенітенціарії (42 крадіжки з 468 злочинів) [19, с. 129, п. 38]. Крадіжка найчастіше описується в термінах «*latrocinia*», «*furta*», «*rapinae*», «*sacrilegia*» або дієсловами «*subripere*», «*asportare*», «*subtrahere*», «*spoliare*». Термін «*latrocinium*» позначає насильницькі та колективні форми крадіжки, тобто пограбування. Термін «*rapina*» часто асоціюється з «*furtum*», у римському праві означає крадіжку, вчинену публічно та з насильством. Термін «*sacrilegium*» позначає крадіжку священних предметів. Серйозність крадіжок оцінюється за вартістю викрадених речей. Порог, вище якого крадіжка суворо карається (в'язниця), – п'ятнадцять турських ліврів.

Злочини підробки документів, підпалів і чаклунства займають значно менш важливе місце в досліджуваних документальних корпусах (від 0,5 % до 2,5 % справ). Наприкінці XII сторіччя з ростом папської централізації збільшилась кількість фальсифікованих актів апостольського престолу. Покаранням для фальсифікаторів було «*ipso facto*» відлучення. Протягом 1280–1330 років в юридичну практику входить нове сприйняття магії та пов'язаних з нею знань. У буллі «*Super illius specula*» папи Іоанн XXII засудив магичні практики (викликання демонів) і прирівняв людей, які займаються такими діями, до єретиків. У 1440 році під час візиту єпископа Лінкольна до монастиря августинців у Лестері абат Вільям Садінгтон був звинувачений у використанні магичних заклинань і практик (оніхомантії, тобто ворожінні по нігтях), щоб повернути вкрадену суму грошей [19, с. 134, п. 79]. Клонійського пріора Сен-Сатурнен-дю-Буа Гійома звинувачували в отруєнні абата Монт'єрнефа Мартіна, хрещенні та заклинанні воскової фігурки його наступника [19, с. 134, п. 81].

Апостольський престол в XII–XIV століттях веде кримінальні процеси проти прелатів по всьому християнському світу. Дві третини справ проти прелатів мають «французьке» та «італійське» коріння: відповідно 187 справ (32,8 % випадків) і 180 справ (31,6 % випадків). Цьому сприяли розгалужена мережа французьких та італійських кафедральних і колегіальних церков, їх геополітична важливість та близькість до Апостольського Пре-

столу. Імперія значно поступається за цими показниками (більше ніж вдвічі). Жоден інший регіон не надає більше 10 % випадків. Підрахунки зроблені Ж. Тері дозволяють визначити частку окремих географічних регіонів в цих процесах. Найбільша зафіксована кількість справ припадає на центральну та північну Італію (100 справ, 17,5 % випадків), Лангедок (94 справи, 16,5 %), Францію на північ від Лангедока (93 справи, близько 16,3 %), Імперію (82 справи, 14,4 %) включно з Провансом (13 справ, 2,3 %), південну Італію (80 справ, 14 %), іберійський півострів (40 справ, 7 %), британські острови (34 справи, 6 %) [18, с. 178–179, табл. I]. Е. Люссе нарахувала в папських булах з 1198 по 1503 рік 58 кримінальних справ лише по англійських монастирях [19, с. 74–75, п. 308]. Увага до поведінки прелатів окремих регіонів різнилась у кожного папи. Майже 30 % судових проваджень проти прелатів, які сталися за Клементя V і майже 40 % – за часів Іоанна XXII стосувалися Лангедоку.

Церковна влада, розглядаючи злочини, виносячи вироки та надаючи диспенси і відпущення гріхів, також приділяла увагу зовнішнім ознакам або обставинам, які змінюють, зменшують або обтяжують правопорушення. До групи конвергентних ознак злочину належать топографія (місце) та час скоєння злочину, кількість залучених осіб і використання зброї. Місце злочину вказується рідко. У апікаціях Апостольської Пенітенціарії місце вказується в 16,7 % випадків (78 з 468 справ, в 17 випадках місце злочину – церква); церква фігурує в 6 випадках з 34 (17,6 %), для яких відоме місце, зі 144 злочинів в єпископських реєстрах [19, с. 135, п. 85]. Хроніки також приділяють увагу злочинам, скоєним в межах сакралізованого, літургійного простору, зокрема насильству та вбивствам у церкві (біля вівтаря, на хорах, на порозі храму) [19, с. 139, п. 108] в ризниці, де зберігаються ризи та богослужбові книги, на цвинтарі, щоб підкреслити їхній святотатницький характер. Термін «святотатство», який спочатку позначав крадіжку та порушення священних речей, тепер включає насильство проти церковних осіб, факт осквернення святого місця діями, які не відповідають святості місця (пролиття крові, крадіжка, пожежа). Напад на настоятеля під час відправи Євхаристії часто згадується у літописах.

Час злочину вказується рідко, навіть незважаючи на те, що релігійний розклад точно кодифікований і розділений багатьма щоденними службами. Переважна більшість злочинів, для яких є часовий маркер, вчиняється вночі, між вечірньою та ранковою службами. У реєстрах прохань Апостольської Пенітенціарії в XV столітті (468 прохань звичайних злочинців) 24 вказівки з 28, які мають позначку часу, вказують на нічний час («*post vespas*», «*post cenam*», «*post matutinas*», «*noctis tempore*» тощо) [19, с. 148, п. 169]. Проте канонічне право не розглядає це як обтяжливу обставину, на відміну від світського законодавства. Переважна більшість злочинів представлена в документах як вчинена окремими особами. Першим складовим елементом змови є множинність учасників, яку церковні судді прагнуть точно визначити, вимірюючи ступінь їхньої участі. Другим складником цього злочину є умисел, який виявляється в укладенні договору. По-третє, конспірація передбачає приховування та таємність.

У пенітенціарних проханнях використання зброї у справах про фізичні напади та вбивства згадується у 35,7 % випадків (143 згадки для 325 насильств та 76 вбивств), отрута згадується в 9 випадках з 76 вбивств (11,8 %); в єпископських реєстрах є 44 згадки про зброю зі 110 випадків насильства та 16 вбивств [19, с. 157, п. 220, 221]. В реєстрах прохань апостольської пенітенціарії перераховані знаряддя злочинів ножі, палиці, мечі (*ensis, gladius, spatha, des bâtons et des verges, des épées et des glaives*), списи (*lancea*), балісти, стріли та каміння. Найчастіше згадується ніж: він становить 25 % зброї. Випадок палиць, які становлять 21 % зброї в пенітенціарних пети-

ціях і 16 % в єпископських реєстрах. Робочі інструменти (лопати чи вила) також можуть виявитися грізною зброєю. Нарешті, в реєстрах Апостольської Пенітенціарії каміння становить 5 % зброї. Використання каменю, а не зброї, дозволяє прохачам показати, що вони не планували свій вчинок, а діяли в стані афекту. У 1450 р. Флорена, бенедиктинська абатиса Валь-Альта (діоцез Бергамо) звернулася з проханням до Апостольської Пенітенціарії, вона визнала, що «приготувала отруту» («preparavit venenum»), щоб убити колишню настоятельку монастиря [19, с. 158, п. 229, 230]. Френк Коллар довів хибність кількавікової упередженості щодо «жіночності» отруєнь: задокументований показник 18–20 % [21, с. 114].

Наскільки серйозними були звинувачення проти прелатів, настільки ж шадними, «м'якими» були судові вироки, якщо взагалі до них доходила справа. У 1303 р. архієпископа Беневента Мональдо Мональдесчі серед інших злочинів було звинувачено у вбивстві каноніка його соборної церкви. Справа архієпископа затягнулася на 28 років, поки в 1331 р. папа Іоанн XXII нарешті наказав йому провести канонічне очищення. Мональдо помер по дорозі з Авіньйона, перш ніж дістатися до Беневенту, куди папа послав його, щоб знайти компургаторів [14, с. 885, п. 50]. Трапляється, що Апостольська Пенітенціарія обумовлює дарування прощення консультацією експертів. Так настоятель бенедиктинського монастиря у Вердені (діоцез Кельна) Йоганн Лімбург у 1450 році звернувся до Апостольської Пенітенціарії з проханням про прощення за вбивство одного з монахів. Йоганн вдарив його мечем, і жертва невдовзі померла. Папське прощення дається за умови, що лікар запевнить, що нанесена рана не була смертельною [19, с. 120, п. 153]. У багатьох випадках справжня проблема, яка призвела до звинувачень, була вирішена без будь-якого очевидного зв'язку з провадженням. Зазвичай розгляди тривали довго, принаймні кілька років. У більшості випадків немає жодного документа, який би точно підтвердив, як і чим закінчилося провадження. Дослідники намагаються зрозуміти можливі результати розслідувань за непрямыми свідченнями: були призначені, переводів та зречень престолів дозволили встановити, що

«підозрювані» прелати залишалися на посаді протягом багатьох років після початку процедури, аж до смерті або переведення/підвищення до іншого престолу. Багато процесів мали мінімальні наслідки для обвинуваченого з точки зору світського правосуддя.

Висновки. Основні висновки можна сформулювати наступним чином: 1) проблема злочинності серед священнослужителів та її викорінювання в Середні віки останнім часом привертає все більшу дослідницьку увагу саме як проблема, а не як колекціонування окремих випадків; 2) особливістю джерельної бази є її несформованість, «відкритість»: наприклад, з усіх пап «авіньйонського періоду» більш-менш повний перегляд кримінальних справ «по прелатах» здійснений тільки по понтифікату Клементя V, частково проаналізовані матеріали понтифікатів Іоанна XXII і Бенедикта XII, розслідування справ прелатів за часи Клементя VI, Інокентія VI, Урбана V, Григорія XI не проводилося; 3) оскільки матеріал досліджено нерівномірно: для XIII століття – по всіх відомих понтифікатах, для XIV-го – вибірково, зарано говорити про існування якихось «тенденцій розвитку»; 4) сучасні уявлення дають досить сталу картину папського цивільного і кримінального правосуддя як знаряддя контролю над церковною ієрархією і інструменту для посилення централізованого управління; 5) судовий складник органічно доповнює вибудовану папством дієву адміністративну систему, яка внаслідок реформ «авіньйонського періоду» набула контролю над всіма щаблями церковної організації. Стосовно прелатів це рекомендації, призначення, перевірка відповідності кандидатів (вік, освіта, моральні якості/чесності, ордені, бенедикції), дозвіл на проведення і затвердження результатів виборів, сплата загальних служб, розгляд суперечок і апеляцій. Окремі документальні джерела з середньовічного церковного кримінального правосуддя, певні історичні періоди в його розвитку (як то «авіньйонський період»), емоційний, гендерний, соціальний складники середньовічної злочинності, еволюція покарань (катування, тюремне ув'язнення, страта на смерть), система помилувань потребують дослідницької уваги і подальшого вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Müller W. P. The Reinvention of Canon Law in the High Middle Ages. The Cambridge History of Medieval Canon Law / ed. A. Winroth, J. C. Wei. Cambridge University Press, 2022. P. 79–95.
2. Winroth A. Gratian and His Book: How a Medieval Teacher Changed European Law and Religion. Oxford Journal of Law and Religion. 2021. Vol. 10. Issue 1. P. 1–15. URL: <https://academic.oup.com/ojlr/article/10/1/1/6271403> (Last accessed: 26.07.2022).
3. Санжаров В. А. Витоки і джерела канонічного права в Західній Європі до Декрету Граціана. Правова позиція. 2022. № 1 (34). С. 5–9. URL: <http://legalposition.umf.in.ua/archive/2022/1/1.pdf> (дата звернення: 26.07.2022).
4. Санжаров В. А. Оформлення системи церковного права в Західній Європі у XII столітті. Декрет Граціана. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Вип. 6 (41). С. 18–21. URL: http://pjuv.uoua.od.ua/v6_2021/4.pdf (дата звернення: 26.07.2022).
5. Somerville R., Brasington B. C. Papal Decretals and Their Collectors: 1190–1317. Somerville R., Brasington B. C. Prefaces to Canon Law Books in Latin Christianity: Selected Translations, 500–1245. Washington, 2020. P. 177–208.
6. Павлюх О. А., Санжаров В. А., Бінюк Н. М. Значення соборного законодавства для реформи Церкви та розвитку канонічного права в XII столітті: Латеранські Собори 1123, 1139, 1179 років. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 4. С. 50–54. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2022/10.pdf (дата звернення: 26.07.2022).
7. Санжаров В. А., Павлюх О. А., Санжарова Г. Ф. Четвертий Латеранський Собор 1215 року: традиції і новації в канонічному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 42–46. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2022/8.pdf (дата звернення: 26.07.2022).
8. Winroth A. Canon Law in a Time of Renewal, 1130–1317. The Cambridge History of Medieval Canon Law / ed. A. Winroth, J. C. Wei. Cambridge University Press, 2022. P. 96–107.
9. Санжаров В. А. Інституційне оформлення папського правосуддя з повноправною юрисдикцією у XIV столітті: Римська Рота. Актуальні проблеми держави і права. 2022. № 93. С. 37–43. URL: <http://www.apdr.in.ua/v93/5.pdf> (дата звернення: 26.07.2022).
10. Мацелий М. О., Санжаров В. А., Санжарова Г. Ф. Папське судочинство в класичне Середньовіччя: Апостольська Пенітенціарія. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 5. С. 49–52. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2022/9.pdf (дата звернення: 26.07.2022).
11. Мацелий М. О., Бінюк Н. М., Санжарова Г. Ф. Середньовічне церковне судочинство: цивільний та кримінальний процеси. Ірпінський юридичний часопис. Серія: право. 2022. Вип. 1 (8). С. 9–20.
12. Kéry L. Criminal Law. The Cambridge History of Medieval Canon Law / ed. A. Winroth, J. C. Wei. Cambridge University Press, 2022. P. 495–510.
13. Théry J. Atrocitas / enormitas. Esquisse pour une histoire de la catégorie de 'crime énorme' du Moyen Âge à l'époque moderne. Clio@Themis. Revue en ligne d'histoire du droit. 2011. Vol. 4. URL: <https://publications-prairial.fr/cliothemis/index.php?id=1400> (Last accessed: 26.07.2022).
14. Théry-Astruc J. Judicial Inquiry as an Instrument of Centralized Government: The Papacy's Criminal Proceedings against Prelates in the Age of Theocracy. Proceedings of the 14th International Congress of Medieval Canon Law. Città del Vaticano, 2016. P. 875–889.
15. Hirt M. Papst Innocenz III., das IV. Lateranum Konzil und die Strafverfahren gegen Kleriker: eine registergestützte Untersuchung zur Entwicklung der Verfahrensarten zwischen 1198 und 1216. Tübingen : Psychosozial-Verlag, 2005. 350 s.

16. Die Register Innocenz' III / hrsg. O. Hageneder, A. Haidacher. Graz, Köln : H. Böhlau, 1964. Bd. 1. LX, 832 s.
17. Die Register Innocenz' III / hrsg. A. Sommerlechner, C. Egger, H. Weigl, O. Hageneder, R. Muraue, M. Schaller. Wien : Österreichischen Historischen Instituts in Rom, 2022. Bd. 15. CXXI, 477 s.
18. Théry J. 'Excès', 'affaires d'enquête' et gouvernement de l'Église (v. 1150 – v. 1350). Les procédures de la papauté contre les prélats 'criminels'. La pathologie du pouvoir: vices, crimes et délits des gouvernants / éd. P. Gilli. Leiden, Boston, Tokyo, 2016. P. 164–236.
19. Lusset E. Crime, châtement et grâce dans les monastères au Moyen Âge (XIIe–XVe siècle). Turnhout : Brepols, 2017. 406 p.
20. Shatzmiller J. Justice et injustice au début du XIVe siècle: l'enquête sur l'archevêque d'Aix et sa renonciation en 1318. Roma, 1999. X, 302 p. P. 167–296.
21. Collard F. Le crime de poison au Moyen Âge. Paris : Presses Universitaires de France, 2003. 303 p.

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

7²⁰²²

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 7, 2022

**На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1)
журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.**

**Видавничий дім
«Гельветика»
2022**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;

Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);

Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Ботнару Стела – доктор юридичних наук, доцент;

Бринза Сергій – професор, доктор хабілітат;

Верлос Наталя Володимирівна – доктор юридичних наук, доцент;

Войцех Войтила – доктор гуманітарних наук у галузі філософії (Республіка Польща);

Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, професор;

Деревянко Наталія Зеновійвна – доктор філософії у галузі права;

Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;

Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);

Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;

Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;

Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Смирнов Максим Іванович – кандидат юридичних наук, доцент;

Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;

Тернушак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;

Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);

Федчишин Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук;

Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 11 від 28.06.2022 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Barabash T.M., Levytska L.V., Humeniuk I.O., Muza O.V. TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL LEGISLATION OF UKRAINE: HEALTHCARE ASPECT.....	16
Басараб О.Т., Ларіонова І.Т. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВОЄННИЙ СТАН ЧАСІВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА СУЧАСНОСТІ.....	21
Голдовський А.Г. ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ НАРОДОМ ПРАВА НА УЧАСТЬ У ЗАКОНОТВОРЧОСТІ.....	25
Ковбасюк С.В. ІНСТИТУЦІЙНИЙ БАЗИС СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ: АСПЕКТИ ЦІЛІСНОСТІ ТА СТАБІЛЬНОСТІ.....	29
Колодін Д.О., Веретільник А.І. СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ.....	34
Кріпак І.В. ОСОБИСТІСТЬ ЗЛОЧИНЦЯ З ДУХОВНО-РЕЛІГІЙНИХ ПОЗИЦІЙ ТА СУЧАСНОГО СТАНУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	38
Максимюк О.Д., Грекул-Ковалик Т.А. ІНСТИТУТ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	43
Наливайко І.О. СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ ТА ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	47
Санжаров В.А., Мацелик М.О., Санжарова Г.Ф. ЗЛОЧИНИ І «КРИМІНАЛЬНІ» ПРОВАДЖЕННЯ ПРОТИ ПРЕЛАТІВ В ЦЕРКОВНОМУ СУДОЧИНСТВІ XII–XIV СТОЛІТЬ.....	51
Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Павліченко І.М., Горай О.С., Решивська Я.В. ЮВЕНАЛЬНА ПРОБАЦІЯ В КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	56

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Власенко В.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	61
Гнезділова Н.В. ЕКСПЕРТИЗА ЗАКОНОПРОСКТІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	64
Коваленко І.А., Медвідь Л.П. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	69
Мовчан Р.О., Янівський В.М. КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ДІЯНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЯМИ 366-2 ТА 366-3 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НА ПРЕДМЕТ ВІДПОВІДНОСТІ ПРИНЦИПУ СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ.....	74
Олійник А.Ю. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	79
Осауленко А.О., Осауленко О.І. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ТА ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ.....	84
Ромців О.І. ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ ОРГАНУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ УКРАЇНИ.....	87
Свіденко А.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	91
Юринєць Ю.Л., Бєлкін І.М., Сопілко І.М., Бєлкін М.І. ОБҐРУНТУВАННЯ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВОЄН: МЕНТАЛІТЕТ → КУЛЬТУРА → ПРАВО.....	95

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Абласв Б.А. ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ВНЕСЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ.....	102
Батько І.І. КРИТЕРІЙ ОХОРОНОЗДАТНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА.....	105

Гаврік Р.О. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ТА СІМЕЙНИХ ПРАВ.....	109
Дзера І.О. ПРЕВЕНТИВНИЙ ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ.....	113
Дутко А.О., Шукалович Б.В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	118
Ісасва К.О. ЩОДО НАДАННЯ ЗГОДИ ДРУГОГО З ПОДРУЖЖЯ НА ВІДЧУЖЕННЯ ЧАСТКИ В СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА.....	121
Комарницька І.І. СИСТЕМА ПРАВОПОРУШЕНЬ У ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ.....	125
Корнєва П.М. ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ГРОМАДЯН РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНИ В АСПЕКТІ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА.....	129
Matvieieva A.V., Sushch O.P. MODERN PROBLEMS OF INTERNATIONAL PRIVATE LAW.....	132
Новосад І.В. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВНА ТА СУЧАСНІСТЬ.....	135
Решивська Я.В., Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В., Павліченко І.М., Сушицька Ю.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРОБАЦІЇ ЯК СИСТЕМИ ЗАСОБІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	138
Смірнов Г.Ю. КОРПОРАТИВНЕ (ТА ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ) ПРАВО НА ДИВІДЕНДИ: ДОКТРИНА ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.....	144
Спесівцев Д.С. «ПЕРЕМОЖЕЦЬ ОТРИМУЄ ВСЕ»: ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ У ХОДІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	152
Таранець К.О. АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ПРО ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПИСУ НОТАРІУСА ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ У КРЕДИТНИХ СПОРАХ.....	157
Фурса Є.С. НАУКОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ КОНВЕНЦІЙ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ФОРМИ ЗАПОВІТІВ, У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НОТАРІУСА, КОНСУЛА З ЇХ ПОСВІДЧЕННЯ.....	162
Хомляк О.Р. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН, ЩО ВИНИКАЮТЬ З ДОГОВОРУ КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ, НЕУЗГОДЖЕНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ (ФРАНЧАЙЗИНГУ).....	166
Яновицька А.В. ПЕРЕДУМОВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ.....	169

РОЗДІЛ 4

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Баїк О.І. ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	173
Швидка Т.І., Халецька К.К. ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ-ПІДПРИЄМЦЯМИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	177

РОЗДІЛ 5

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Жернаков В.В. ТЕОРЕТИЧНІ Й ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ У ПЕНСІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ В УКРАЇНІ.....	182
Король К.С. ОСУЧАСНЕННЯ РОЗМІРУ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	186
КОХАН Н.В. ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	189
Пижова М.О. ЩОДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	194
Свічкарьова Я.В., Ланіна А.А. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ЖІНОК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	197

РОЗДІЛ 6

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Вергелес О.А. ПРАВОВА ПРИРОДА РІШЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.....	200
Данілік Д.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ ПОТРЕБ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ.....	204
Єрмоласва Т.В., Лозо О.В. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЕКОЛОГО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИДОБУВАННЯ НАДР.....	207

Когут О.В., Лагойда Т.В. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА САМОВІЛЬНЕ ВИПАЛЮВАННЯ РОСЛИННОСТІ АБО ЇХ ЗАЛИШКІВ.....	212
Кубрак Г.О., Височин Д.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗА ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	216

РОЗДІЛ 7

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Белікова М.І., Балакарєва І.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	219
Білан П.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМП'ЮТЕРНУ ПРОГРАМУ.....	224
Бондаренко О.С., Малєєв М.О. СПОСОБИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ.....	227
Вітвицька Н.В. ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ОФІЦЕР ГРОМАДИ В УКРАЇНІ ТА ПОДІБНІ ПРОГРАМИ В ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ.....	230
Гриненко С.О., Зеленьська І.М. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В СВІТЛІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	233
Залужний В.Ф. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОХОДЖЕННЯ ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	236
Іщенко І.В. ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ: ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ.....	240
Ковбаса В.М., Кусько Р.В., Дрозд Т.В. ДОТРИМАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	245
Когут О.В. ДО ПИТАННЯ ПРО РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	248
Мельниченко Б.Б. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	252
Мороз В.П., Паршин Ю.І., Богуславський М.Г., Козін В.В. ГРОМАДСЬКА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПАРТАМЕНТУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	255
Мотузга А.В., Резнік О.М. СПОСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ СПІВПРАЦІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ.....	259
Настюк В.Я., Шаповал Р.В., Солнцева Х.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА СКЛАДОВА МІЖНАРОДНИХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОННИХ ПОТРЕБ.....	263
Овчаренко А.С., Товкун Л.В. ГОРИЗОНТАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	267
Петричук М.В. ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....	270
Рубаненко А.М., Шуцько М.Г. ХАРАКТЕРИСТИКА НАПРЯМІВ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ІНОЗЕМЦІВ ТА АПАТРИДІВ В УКРАЇНІ.....	275
Соловійова О.М. АДМІНІСТРАТИВНІ ТА ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ СЕРВІСНОЇ ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	279
Тарасюк Ю.В., Циганій С.О., Паламарчук В.В. АДМІНІСТРАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	284
Терехов В.Ю. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ПРИНЦИПУ ПРОЗОРОСТІ В РОБОТІ КЕРІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЙОГО ПРАВОВОГО СТАТУСУ.....	288
Шевченко О.В. ЕЛЕМЕНТИ ЗМІСТУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ У ВІДНОСИНАХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ.....	292
Шуцько М.Г. ЗАПОЗИЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУДІВ ВИЩОГО СУДУ З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	296
Ярусевич А.С. КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	300

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Берш А.Я. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИДІВ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	303
--	-----

Гальцова О.В. ДЕТЕРМІНАНТИ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ.....	306
Гальцова О.В., Фівкін П.М. СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКІЙ ЗЛОЧИННОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ.....	310
Граб А.В. АНАЛІЗ РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЩОДО ВИЗНАННЯ НЕКОНСТИТУЦІЙНОЮ СТАТТІ 368-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: СКЛАДНОЩІ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА НАСЛІДКИ.....	314
Сфанова Є.В. ТРІАДА МАКДОНАЛЬДА ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ СХИЛЬНОСТІ ДО ЗЛОЧИНСТВА.....	319
Клімов Б.В. ЕЛЕМЕНТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ХУЛІГАНСТВА, ВЧИНЕНОГО ФУТБОЛЬНИМИ ВБОЛІВАЛЬНИКАМИ.....	321
Малєєва Г.І. МИТНА ЮРИСДИКЦІЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ УКРАЇНИ.....	325
Маркін В.І. КРИТЕРІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ («ПЕРЕРОСТАННЯ») КРАДІЖКИ У ГРАБІЖ АБО РОЗБІЙ: ЧИ Є ВОНИ УНІВЕРСАЛЬНИМИ?.....	329
Насінник М.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ ТА ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ.....	334
Павленко Т.А. ДЕЗІНФОРМАЦІЯ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ПРОТИДІЇ.....	337
Резніченко Г.С. РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ЖІНОК, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	340
Сокурєнко В.В. ВІЙСЬКОВА КРИМІНОЛОГІЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ РОЗРОБЛЕННЯ В УМОВАХ НИНІШНЬОГО ДНЯ.....	343
Суржик Ю.В. ВІДПОВІДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ВИМОГАМ ЄСПЛ ТА ПРАКТИЦІ ЄСПЛ НА ПРИКЛАДІ СИТУАЦІЇ ІЗ ПОДВІЙНИМИ ПРОВАДЖЕННЯМИ ЗА Ч. 3 СТ. 126 КУПАІ ТА Ч. 1 СТ. 389 КК.....	348
Тичина Д.М. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ПРИМУСУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	351
Удод А.М., Удод М.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТИВНИХ ОЗНАК СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 345 КК УКРАЇНИ.....	355
Уткіна М.С., Смаль В.В. ЗАХОДИ ЩОДО СПІВПРАЦІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ.....	360
Чорна А.Г. ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ: ПОНЯТТЯ ТА СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	363
Шуп'яна М.Ю. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ТЯЖКЕ ТІЛЕСНЕ УШКОДЖЕННЯ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА.....	366

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бондарчук В.В., Шаповалов Р.А. МЕЖІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА-ЕКОНОМІСТА ПРИ ДОКУМЕНТАЛЬНОМУ ПІДТВЕРДЖЕННІ РОЗМІРУ ЗБИТКІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БАНКРУТСТВОМ ПІДПРИЄМСТВ.....	370
Завтур В.А. НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНІСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ (ЧАСТИНА 1).....	374
Кириленко С.А. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ З ВИЗНАЧЕННЯ КАПІТАЛЬНОСТІ ТА ВІДНЕСЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ДО КАПІТАЛЬНИХ.....	379
Костенко М.В., Чорний Г.О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ЗАЦІКАВЛЕНИХ ОСІБ.....	382
Курман О.В. РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ СЛІДЧИМ, СПЕЦІАЛІСТОМ ТА ЕКСПЕРТОМ.....	386
Лапкін А.В. РОЛЬ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ У ЗДІЙСНЕННІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	389
Максимовська С.С. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ, ЯКА ВЧИНІЛА КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК.....	394
Мапак Н.А. ПРАВОВІ ТА НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ З ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ.....	398
Павлова Н.В. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ У МЕТОДИЦІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ШЛЯХОМ ШАХРАЙСТВА.....	401
Пеліхос Є.М. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ У СПЕЦІАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	405
Стрежнєв Г.Д. ШЛЯХИ РОЗШИРЕННЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ СУДОВИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ПРАВОТВОРЧОСТІ В УМОВАХ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	410

Таран О.В. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКАЗУВАННЮ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ.....	413
Тараніч Є.А., Іванчук Н.В. СУЧАСНІ ЗАРУБІЖНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ДІЯЛЬНОСТІ.....	417
Федченко В.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	422
Шевчук В.М. ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	425
Шендрик Ю.В. ВИСНОВОК СУДОВОЇ ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЗА ФАКТАМИ ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТИ МАЙНА АБО ЗАВОЛОДІННЯ НИМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ.....	431

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Денисовський М.Д., Сівіцька Г.Є. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	435
Дудченко О.Ю. ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В УМОВАХ ВВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ ВОЄННОГО СТАНУ.....	438
Каденко О.О. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ.....	442
Шандула О.О., Богдан В.О. ПРИНЦИП УНИКНЕННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ У АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ НАДАННІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ.....	447

РОЗДІЛ 11

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Аббакумова Д.В. ДИПЛОМАТИЧНЕ ПРАВО ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ.....	451
Балацька О.Р. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ УНІВЕРСАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ З ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ.....	455
Бойко І.В. НОРМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЯЄМИХ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ У ВІЙНІ З УКРАЇНОЮ ЗЛОЧИНІВ: АГРЕСІЇ, ГЕНОЦИДУ, ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ ТА ВОЄННИХ.....	459
Гребенюк Д.О. МІСЦЕ І РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ В ІНСТИТУЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	465
Медвідь Л.П. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ НАЙМАНСТВА: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ.....	468
Славко А.С., Гусак Ю.Д. ПРАВО НА ВПЛЬНІ ВИБОРИ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ: СВІТОВІ СТАНДАРТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	471
Супруновський А.І. ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ.....	475
Тимофєєв А.О., Когут А.А. АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В АСПЕКТІ ОГолошення ОСОБИ В МІЖНАРОДНИЙ РОЗШУК НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	480
Чепкова К.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: МІЖНАРОДНЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.....	484
Шаповал Т.Б. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ.....	488

РОЗДІЛ 12

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Ярошенко О.М., Костюченко О.Є. ПРАВОВА ПРИРОДА ПРЕМІЙ У СИСТЕМІ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	491
ШАПОВАЛОВА Д.Р. ОГЛЯД ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ КРАУДФАНДИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	498
Бабій А.Ю. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ.....	503
Сербин Р.А., Шевченко С.І. ПОЛЩЕЙСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІЛНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ ТА ПОЛЩЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД.....	508
Середа О.Г., Галкіна Н.М. ДИСТАНЦІЙНА РОБОТА: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	511
Волкова Ю.А. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРОТИДІЮ ЗАКОННІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	515
Костюкевич С.Ф. ПУБЛІЧНА СФЕРА СУСПІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН: СТАНОВЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ.....	519
Leheza Yu.O. PUBLIC ENVIRONMENTAL FUNDS AS A SOURCE OF THE FORMATION OF LOCAL BUDGETS OF UKRAINE.....	522

Губанов О.О., Проскуряков Б.М. РОЛЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї.....	524
Берназ-Лукавська О.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОГОВОРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	527
Давидова І.В., Резніченко С.В. ДОГОВОРИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ: РЕАЛІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	530
Чванкін С.А. ПРЕДСТАВНИКИ ЗМІ В ЗАЛІ СУДУ (ДО ПИТАННЯ ПРО ГЛАСНІСТЬ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ).....	534
Дрозд О.Ю. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ.....	541
Бойченко В.П. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ НА ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ.....	545
Харитонova О.І., Харитонов Є.О. ПРАВО СУДДІВ НА ПРИВАТНІСТЬ У АСПЕКТІ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	549
Запотоцька О.В. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА, БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ, СТАНДАРТІВ І ПРАВИЛ ПІД ЧАС БУДІВНИЦТВА.....	554
Московчук Д.О. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ РЕСПУБЛІКИ ІНДІЯ.....	559
Гданов І.Р. СИНХРОНІЗАЦІЯ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ПИТАННЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗВІЛЬНЕННЯ ТЕРИТОРІЙ.....	563
Князевич Н.В. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	567
Назаров І.В. НЕДОЛІКИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІВ В УКРАЇНІ.....	572
Шевченко С.І. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ПИТАННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ.....	576
Денисова А.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ.....	580
Ковальчук О.К. ХАРАКТЕРИСТИКА ОДНОРАЗОВОГО (СПЕЦІАЛЬНОГО) ДОБРОВОЛЬНОГО ДЕКЛАРУВАННЯ АКТИВІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ВЕРС В УКРАЇНІ.....	583
Арістова І.В., Роговенко О.В. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ МОЖЛИВОСТІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ, ВОЛОДІННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЯМИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВНОГО ОБІГУ, ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	587
Заяц В.Ю. ДЕЯКІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ПОЗА МЕЖАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	590
Кузьменко О.В., Чорна В.Г. ПИТАННЯ ОТРИМАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСОБАМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ.....	596
Коломось Т.О., Кремova Д.С. ЯКИМ МАЄ БУТИ ОПТИМАЛЬНЕ ДЖЕРЕЛО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ?.....	600
Колпаков В.К., Курінний Є.В., Шарая А.А. ЛОКАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО РОЗСУДУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	603
Скоморовський О.М. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	608
Корольова В.В. ВПЛИВ І. ШРАГА НА УТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).....	610
Биков О.М. ВПЛИВ К. ТРИЛЬОВСЬКОГО НА ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.....	613